

МІЖПРЕДМЕТНІ ЗВ'ЯЗКИ У ФОКУСІ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Світлана Насакіна

канд. філол. наук, доцент кафедри суспільно-гуманітарних наук
Одеського державного аграрного університету
(65012, Одеса, вул. Пантелеймонівська, 13);
e-mail: sveteacher@ukr.net; orcid: <http://orcid.org/0000-0002-8288-0405>

Андрій Масв

канд. наук з держ. управління,
старший викладач кафедри суспільно-гуманітарних наук
Одеського державного аграрного університету
(65012, Одеса, вул. Пантелеймонівська, 13);
e-mail: ua197307@ukr.net; orcid: <http://orcid.org/0000-0001-9333-2933>

Статтю присвячено аналізу викладання англійської мови з урахуванням досвіду використання міжпредметних зв'язків на заняттях англійської мови в аграрних університетах.

Актуальність теми статті зумовлена необхідністю вивчення міжпредметних зв'язків між гуманітарними дисциплінами та дисциплінами «Іноземна мова», «Ділова іноземна мова». У статті висвітлюється актуальне питання можливостей реалізації Законопроекту «Про застосування англійської мови в Україні». У науковій літературі існує плюралізм думок щодо дефініції терміна міжпредметні зв'язки, що обумовило появу значної кількості праць, присвячених різноманітним аспектам міжпредметних зв'язків. Характеризуючи головні ознаки міждисциплінарних зв'язків, автори показують можливості по-новому осмислити процес викладання англійської мови у немовних закладах вищої освіти та вказують на низку переваг упровадження міждисциплінарних зв'язків, виявлених у процесі викладання іноземної мови бакалаврам та магістрам Одеського державного аграрного університету: підвищення мотивації здобувачів, активізація комунікативної взаємодії учасників навчального процесу.

Упровадження міждисциплінарного підходу у нових реаліях застосування англійської мови може бути використано під час розробки робочих програм, у процесі написання посібників з англійської мови, онлайн-підручників, а також методичних рекомендацій. У світлі сучасної освітньої політики навчання іноземних мов у немовних закладах вищої

освіти може розглядатись у ракурсі як формальної, так і неформальної освіти. Такий підхід характеризується міждисциплінарною інтеграцією дисциплін «Іноземна мова» «Ділова іноземна мова» з дисциплінами гуманітарного блоку, такими як «Філософія та соціальна етика», «Історія української державності», «Україна – Європейський Союз».

Ключові слова: *англійська мова, вища освіта, міжпредметні зв'язки, немовні заклади вищої освіти, соціокультурний фактор.*

Постановка проблеми. Міжпредметні зв'язки стають усе більш популярними як у закладах середньої освіти, так і у процесі викладання у вищій школі, тому що саме такий підхід розвиває критичне мислення, дає можливість здобувачам більше розуміти світ навколо себе. Сучасні викладачі університетів мають бути креативними, тому питання проведення лекцій та семінарів у форматі міждисциплінарної взаємодії є викликом нашого часу. Проблематика міжпредметних зв'язків в освітньому процесі стала однією з найбільш обговорюваних тем наукової спільноти.

Згідно зі Словником-довідником з професійної педагогіки, «міжпредметні зв'язки – це логічні зв'язки між навчальними дисциплінами, що сприяють формуванню цілісного уявлення про явища природи, допомагають використовувати власні знання у вивченні різних навчальних предметів» [12: 108]. Сучасні дослідники вважають, що *міжпредметні зв'язки* стають відображенням у навчальному процесі однієї з суттєвих закономірностей науки і являють собою дидактичний еквівалент міжнаукових зв'язків [1: 17]. Станом на сьогодні існує значна кількість робіт, присвячених розгляду міжпредметних зв'язків із точки зору підготовки фахівців різних спеціальностей. Так, розглядаються питання міждисциплінарних зв'язків у формуванні методичної компетентності майбутніх учителів музики [14: 264], існує думка, що міжпредметні зв'язки відіграють значну роль в проєктній діяльності учнів основної школи як основа компетентісного навчання фізики [5: 109-143], також міждисциплінарний підхід передбачає інтегративно-диференційований характер філософської, культурологічної, психолого-педагогічної та спеціальної підготовки вихователів закладів дошкільної освіти [13: 81]. Однак ретельному дослідженню специфіки міжпредметних зв'язків з англійською мовою в немовних аграрних закладах вищої освіти ще не було приділено достатньо уваги.

Зазначимо також, що згідно із Загальними положеннями проекту Закону України «Про застосування англійської мови в Україні» № 9432-1 від 13.07.2023 «1. Англійська мова належить до мов міжнародного спілкування. 2. Держава сприяє вивченню англійської мови громадянами України» [8: 1]. Виконання цього Закону вимагає вдосконалювати мовну підготовку здобувачів вищої освіти, що потребує застосування різних підходів, серед яких одним із найважливіших є міждисциплінарний. Крім того, поширена думка, що «у світлі нової мовної політики в Європі, заснованої на плуролінгвістичному підході, навчання іноземних мов нерозривно пов'язане з вивченням культури країни, мова якої вивчається» [16: 21]. На нашу думку, реалізація Закону України «Про застосування англійської мови в Україні» у всіх закладах вищої освіти вимагає все більшого застосування міжпредметних зв'язків дисциплін гуманітарного циклу з англійською мовою, тому що конче необхідною є соціально-культурна компетентність здобувачів вищої освіти.

Тому **метою** статті є дослідження міжпредметних зв'язків дисциплін «Іноземна мова» та «Ділова іноземна мова» з дисциплінами гуманітарного циклу у немовних закладах вищої освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проведений у рамках дослідження аналіз наукової літератури з різних напрямів показав високу зацікавленість дослідників у вивченні проблем інтеграції дисциплін гуманітарного та природничого формату з англійською мовою в освітньому процесі закладів всіх рівнів освіти. Відзначимо, що питання міжпредметних зв'язків у різних аспектах не є новим у педагогіці, його розглядали ще такі класики педагогічної думки, як Я. Коменський, І. Герbart, К. Ушинський. Однак у сучасних умовах, особливо після введення в дію Закону України «Про застосування англійської мови в Україні» міждисциплінарні зв'язки потребують більшої уваги дослідників, тому що використання знань суміжних гуманітарних дисциплін у процесі викладання англійської мови буде стимулювати інтерес здобувачів до вивчення іноземної мови.

Аналіз досліджень, присвячених міждисциплінарному підходу у вищій освіті, показав відсутність єдиної універсальної теорії щодо цього явища й недостатню розробленість понятійного апарату. Різноманітність існуючих визначень термінів

міждисциплінарного підходу свідчить про багатоаспектність цього феномену й незавершеність у його вивченні. Відзначимо, що в нашій статті ми слідом за А. Лісневською, В. Третько вважаємо терміни *міждпредметні зв'язки* та *міждисциплінарні зв'язки* синонімічними.

Проблема викладання у форматі міждисциплінарних зв'язків розглядалась у дослідженнях Н. Гребенюк, О. Казакевич, Т. Іванченко, О. Савченко, Н. Тарарак, Т. Теличко та ін. Існує безліч визначень терміну *міждпредметні зв'язки*, однак до сьогодні відсутня загальноприйнята концепція. Дослідники вважають, що *міждпредметні зв'язки* є методологічною основою сучасної вищої педагогічної освіти [13: 80], це засіб, що використовується для досягнення інтеграції в змісті і формах навчання [3: 58]. Одна із розробників Державної національної програми «Освіта» («Україна ХХІ століття») та Національної доктрини розвитку освіти О. Савченко розглядає системне використання різних типів міжпредметних зв'язків як «важливий ресурс, що має суттєво доповнити сучасні методики формування ключових і предметних компетентностей» [10: 49]. На думку деяких науковців, «міждисциплінарний підхід є методологічною основою сучасної освіти, яка спрямована на забезпечення психолого- і практико-орієнтованої складової майбутнього фахівця» [2: 87]. У нашому дослідженні слідом за Л. Русалкіною будемо розглядати міжпредметні зв'язки як «певний рівень інтеграційної взаємодії, який сприяє ефективній організації освітньої, виховної й науково-дослідної діяльності в процесі іншомовної освіти» [9: 139].

Зазначимо, що в університетах Європи та США вже давно існують міждисциплінарні інтегральні курси. На думку українських дослідників, «запровадження програм інтегрованої дисциплінарно-академічної комунікативної підготовки студентів на основі адаптованого досвіду зарубіжних країн, зокрема, американського, в системі вищої освіти України, принесло би низку переваг як для студентів, так і для викладачів» [4: 62].

Методологічну основу нашого дослідження складе взаємозв'язок компетентісного підходу, що забезпечує підготовку фахівців аграрного сектору, та комунікативно-діяльнісного підходу, який спрямований на навчання англійської мови в процесі комунікації.

Виклад основного матеріалу. Відзначимо, що англійська мова у закладах вищої освіти поступово стає не тільки засобом орієнтування у світовому освітньому просторі, а й важливим інструментом для подальшого навчання, кар'єрного росту, опанування нових знань.

Особливість викладання англійської мови у немовних закладах вищої освіти полягає у тому, що вивчати іноземну мову означає увійти у незнайомий світ, стати відкритим для нового, відчути культурну спільність із носіями мови й надати спілкуванню особливої повноти й багатомірності [15: 202]. Сучасні вимоги до іншомовної підготовки здобувачів вищої освіти визначають актуальність вирішення проблеми вдосконалення методичної системи створення професійного контенту іноземними мовами, визначення форм роботи, розроблення доцільних прийомів, що сприяють формуванню комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти немовних спеціальностей.

Виділимо деякі напрями міждисциплінарних зв'язків із дисциплінами «Іноземна мова» та «Ділова іноземна мова». Так, актуальним, на наш погляд, може бути об'єднання дисциплін «Історія української державності» та «Іноземна мова», «Ділова іноземна мова» та «Україна – Європейський Союз» при розгляді певних історичних та культурознавчих аспектів. Під час обговорення теми «Розвиток ветеринарної медицини у Великобританії та в Україні», здобувачі можуть порівняти здобутки двох країн у галузі ветеринарії, культурні відмінності тощо, використовуючи принцип діалогу культур, що ґрунтується на залученні, наприклад, до методичних вказівок чи навчальних посібників «автентичних матеріалів соціокультурної реальності інших країн» [16: 154]. Наведемо уривок із тексту Методичних вказівок для здобувачів Факультету ветеринарної медицини та деякі завдання до тексту, які, на нашу думку, можуть бути використані на заняттях у форматі міжпредметного підходу:

Text A. History of the Veterinary Medicine.

The first European veterinary school (later known as the Royal Veterinary School) was founded in Lyons, France, in 1761. The goal of this school was to provide study in the anatomy and diseases of horses, cattle and sheep.

The appearance of veterinary medicine in Ukraine dates to 10-13 centuries. The first Ukrainian veterinary school was founded in Kharkiv in 1839.

Ex.1. Read text A carefully and then answer the following questions:

1. Where was the first veterinary school founded in Europe?
2. When was the first Ukrainian veterinary school founded?

Підтримуємо думку Л. Русалкіної, що «принцип системності в навчанні не можна обмежувати межами одного предмета» [9: 139]. З метою розвитку у здобувачів навичок зіставлення між рідною та іноземною культурою у практиці викладання курсів «Іноземна мова», «Ділова іноземна мова» використовуємо різні граматичні або лексичні вправи. Зокрема, під час вивчення теми «Main cities of the Great Britain and Ukraine», здобувачі виконують змішані завдання про українські та британські міста. Наведемо приклади декількох вправ, які ми використовуємо під час наших занять.

Ex.2. Choose the correct option.

1. What city has the Tower of London?
a) London, b) Cardiff, c) Belfast
2. What is the capital of Wales?
a) Manchester, b) Cardiff, c) Belfast
3. What city is the home to major football clubs, *Manchester United* and *Manchester city*?
a) Manchester, b) Cardiff, c) Belfast
4. What city has Maidan Nezalezhnosti?
a) London, b) Kyiv, c) Belfast
5. What is the centre of Ukrainian Cossacks?
a) Kyiv, b) Zaporizhia, c) Odesa

Дуже важливо під час виконання таких вправ знайти спільні риси у культурному та історичному аспекті двох країн: рідної України та Великобританії (або США чи англomовної країни). Такий метод роботи активізує увагу здобувача, спонукає до зіставлення та аналізу, мотивує більше дізнатись як про рідну країну, так і про Великобританію, підвищує рівень запам'ятовування.

Ex.3. Answer the following questions:

1. What is the principal city of Bukovyna?
2. What is the capital of the Northern Ireland?

3. What's the name of the London train station for visitors to Windsor?
4. Is there a place like Miniland in Ukraine? Where is it?
5. Which of the Ukrainian and British sportsmen has got the most Olympic medals?

На нашу думку, критерій соціокультурної цінності є одним із найважливіших при підготовці навчального матеріалу. Слідом за А. Сизенко та Я. Д'ячковою [11: 104], вважаємо, що цей критерій націлений на усвідомлення та розуміння специфіки професійної іншомовної культури: соціальні, державні, правові, економічні, історичні факти. Сучасні методи навчання іноземних мов спрямовані насамперед на підвищення мотивації здобувачів, тому саме різні методики впровадження міждисциплінарного підходу допомагають надати стимули для вивчення англійської мови. Слід також додати, що кожне заняття з англійської мови у реаліях сьогодення має бути перехрестям культур, бо знання тільки лексико-стилістичного та граматичного складників є недостатнім для виконання задач, окреслених у Законопроекті «Про застосування англійської мови в Україні». Так, у Статті 3 вказано осіб, які зобов'язані знати англійську мову, серед них, наприклад, є посадовці державної служби категорії «А», «Б» і «В», голови місцевих державних адміністрацій, військовослужбовці, поліціанти [8: 2], тому викладачам немовних закладів вищої освіти необхідно враховувати у своїй роботі те, що здобувачі після завершення навчання в університеті можуть займати адміністративні посади.

Для успішного впровадження міждисциплінарної інтеграції слід також використовувати позааудиторні заходи. Так, в Одеському державному аграрному університеті є вже традицією під час ушанування пам'яті відомих діячів культури України або Великобританії проводити різноманітні заходи англійською мовою, наприклад, «Taras Shevchenko and Robert Burns – famous poets and patriots», «Григорій Сковорода мовами світу». У 2022 році, з нагоди 300-річчя зі дня народження українського філософа, поета, педагога Григорія Сковороди було проведено низку заходів, серед яких «Григорій Сковорода мовами світу» був створений у міждисциплінарному форматі при інтеграції двох дисциплін «Філософія та соціальна етика» та «Ділова іноземна

мова». Такі міжпредметні заходи також допомагають використати взаємозв'язок між різноманітними дисциплінами та мають філософське, культурне та лінгвістичне значення.

Відзначимо, що на думку дослідників, більшість міждисциплінарних курсів створюються навколо певної теми, проблеми, питання, ідеї, людини або людей, культурного або історичного періодів, області або регіонів [9: 14], що підтверджено нами вище. Саме тому, по-перше, викладачі при розробці робочих програм можуть обрати декілька курсів, об'єднаних однією темою, наприклад, викладачі англійської мови та української мови можуть обрати тему «Ідіоми в українській та англійській мові», викладачі англійської мови та «Історії Української державності» можуть підготувати спільний проект «Спільне та відмінне в історії двох країн: США та Україна». Ефективність заняття багато в чому визначається як ступенем зацікавленості здобувачів, так і оформленням текстового матеріалу: включенням спеціальних лексичних одиниць, використанням синтаксичних конструкцій і т.д. Однак, уважаємо, що важливо не тільки обговорювати граматичні та лексичні аспекти англійської мови, а також спрямовувати увагу на соціокультурні цінності українського народу та англомовних країн.

По-друге, викладачі мають звертати увагу здобувачів різних рівнів на культурні розбіжності у традиціях, етикетних нормах, усталених в англомовних країнах та в нашій країні. Дуже важливо враховувати ці аспекти вже починаючи з першого курсу. На нашу думку, викладач англійської мови має ставити собі за мету не тільки ознайомлення здобувача з професійним, термінологічним та граматичним інструментарем, а й готувати здобувачів для подальшої роботи у науковому чи професійному англомовному середовищі, а для цього вкрай необхідно знати традиції комунікації у різних англомовних країнах (США, Великобританія, Канада, Австралія, Нова Зеландія). На думку дослідників, під час навчання на засадах міждисциплінарного підходу здобувачі вивчають та інтегрують декілька точок зору з різних

дисциплін [18: 3], що також може допомогти фахівцям у розробці вдасних ідей та теорій. Це показує необхідність координації між викладачами англійської мови мов та викладачами інших гуманітарних дисциплін.

Зазначимо також, що під час розробки робочих програм варто визначити коло питань, які будуть розглядатись на міждисциплінарному рівні. Вважаємо, що варто включити до курсу «Іноземна мова» такі теми, як «Українська та англійська культура», «Спільне та відмінне в історії України та США (Великобританії, Канади)» тощо. Усі стратегії на міждисциплінарних заняттях мають бути спрямовані на те, щоб навчити здобувача бачити взаємоз'вязок різних дисциплін. Дослідники вважають, що інтеграція в освіті це нелінійний процес, більшість міждисциплінарних курсів використовують комбінацію дисциплін, мультідисциплінарних форматів, міждисциплінарних елементів і підходів [19: 13].

Отже, впровадження міждисциплінарних форм у навчання англійської мови у закладах вищої освіти надає здобувачам більше можливостей у її вивченні, допомагає збільшити словниковий запас, дізнатись більше про культуру, історію та традиції англійськомовних країн та порівняти з культурним, історичним надбанням України. Викладачеві англійської мови міждисциплінарний підхід допоможе виконати одне із положень Статті 8 «Англійська мова у сфері освіти» Закону України «Про застосування англійської мови в Україні», а саме «забезпечення підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників, які викладають англійську мову, відповідно до міжнародно визнаних актуальних практик викладання англійської мови як іноземної» [8: 5].

Висновки. Реалії сьогодення вимагають від сучасних викладачів англійської мови використовувати нові підходи в освітньому процесі, задіювати нові формати у викладанні англійської мови у закладах вищої освіти. І саме міждисциплінарний підхід на заняттях з іноземної мови допомагає

мотивувати здобувача до навчання, забезпечити його особистісне включення до процесу оволодіння новими знаннями, підвищити пізнавальний інтерес, побудувати індивідуальну освітню траєкторію.

У зв'язку зі зростаючою потребою в навчанні англійської мови здобувачів вищої освіти перед викладачами стоять певні завдання: пошук методичних рішень розвитку та вдосконалення комунікативної та соціокультурної компетенцій. Для виконання таких завдань необхідно активніше використовувати міждисциплінарний підхід, за допомогою якого здобувачі навчаються мислити системно та усвідомлювати себе в гіпертексті як української, так і англійської культур.

Перспективи подальших досліджень. Дослідження може бути продовжено у напрямі вивчення методів роботи у міждисциплінарному форматі викладачів англійської мови у різних країнах світу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Барановська О.В. Міжпредметні зв'язки у підручнику для профільної школи: практична зорієнтованість та технологізація. *Проблеми сучасного підручника*: зб. наук. праць Ін-т педагогіки АПН України. К.: Пед. думка, 2006. Вип. 6. С. 17–26.
2. Гуменна І.Р., Нахаєва Я.М., Шацький В.В. Використання міждисциплінарного підходу до формування академічної комунікативної компетенції студентів медичних закладів вищої освіти. *Медична освіта*. 2021. № 3. С. 87–91. DOI: <https://doi.org/10.11603/m.2414-5998.2021.3.12601>.
3. Казакевич О.І. Формування лідерської компетентності майбутніх маркетологів у процесі міждисциплінарної підготовки: дис. ... д-ра філософії: 015 / ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля». Дніпро, 2022. 342 с.
4. Козолуп М.С. Міждисциплінарний підхід до формування академічної комунікативної компетенції у студентів природничих спеціальностей в університетах США. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія «Педагогіка. Соціальна робота». Вип. 30. 2014. С. 60–63.
5. Коростельова Є.Ю. Міжпредметні зв'язки в проектній діяльності учнів основної школи як основа компетентісного навчання фізики:

- дис. ... д-ра філософії: 011 / Національний пед. ун-т імені М.П. Драгоманова. Київ, 2021. 242 с.
6. Микитенко Н.О. Теорія і технології формування іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців природничого профілю: автореф. дис. ... док. пед. наук: 13.00.04, 13.00.02 / Тернопільський нац. пед.ун-т ім. Володимира Гнатюка. Тернопіль, 2011. 43 с.
 7. Левченко Т.І. Європейська освіта: конвергенція та дивергенція: монографія. Вінниця. Нова книга, 2007. 656 с.
 8. Про застосування англійської мови в Україні: Проект Закону України від 13.07.2023 р. № 9432-1. URL: <http://https://ips.ligazakon.net/document/view/ji09534b?an=2> (дата звернення: 24.08.2023).
 9. Русалкіна Л.Г. Інтеграція фахових і лінгвістичних дисциплін як педагогічна умова якісної англійської професійної підготовки майбутніх лікарів. *Педагогічний альманах*. 2019. Вип. 42. С. 136–142.
 10. Савченко О.Я. Міжпредметні зв'язки як ресурс реалізації компетентісного підходу на уроках літературного читання. *Український педагогічний журнал*. № 2, 2017. С. 48–57.
 11. Сизенко А., Дьячкова Я. Критерії відбору мовленнєвого матеріалу для навчання публічних управлінців професійно спрямованої англійської мови. *Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки*. Вип. 39. 2021. С. 97–110. DOI: <https://doi.org/10.26565/2073-4379-2021-39-07>.
 12. Словник-довідник з професійної педагогіки / за ред. А.В. Семенової. Одеса: Пальміра, 2006. 221 с.
 13. Теличко Т.В. Формування фахової компетентності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти на засадах міждисциплінарного підходу: дис. ... д-ра філософії: 015 / Мукачівський держ. ун-т, Мукачево, 2021. 294 с.
 14. Теряєва Л.А. Міждисциплінарні зв'язки у формуванні методичної компетентності майбутніх учителів музики. *Освітологічний дискурс*. № 2 (10). 2015. С. 264–273.
 15. Тупченко В.В. Викладання іноземної мови як засобу міжкультурної комунікації у вищій школі. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. Вип. 5. 2013. С. 199–204.
 16. Фодор К.Й. Формування соціокультурної компетентності майбутніх учителів іноземних мов на засадах міждисциплінарного підходу: дис. ... д-ра філософії: 015 / Мукачівський держ. ун-т. Мукачево, 2021. 317 с.
 17. Simona Elisabeta Catana. Coping with the Knowledge Society: an Interdisciplinary approach of teaching English in a technical university. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*. 128. 2014. P. 158–163.

18. Clinton Holding Integrating the disciplines: Successful interdisciplinary subjects. URL: http://gened.psu.edu/sites/default/files/docs/LOA20-InterdisciplinaryCourse_HowToGuide-Gooding.pdf- (дата звернення: 24.08.2023).
19. William H. Newell, Julie Thompson Klein. Advancing Interdisciplinary Studies. *Handbook of the Undergraduate Curriculum: Comprehensive Guide to Purposes, Structures, Practices, and Change*. Jossey-Bass, 1997. P. 3–22.

Стаття надійшла до редакції 20.09.2023.

Статтю рекомендовано до друку 24.10.2023.

Як цитувати: Насакіна С., Маєв А. Міжпредметні зв'язки у фокусі викладання англійської мови у закладах вищої освіти. *Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки*. 2023. Вип. 43. С. 71–85. DOI: <https://doi.org/10.26565/2073-4379-2023-43-05>

INTERSUBJECT CONNECTIONS IN THE FOCUS OF TEACHING ENGLISH IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Svitlana Nasakina

PhD in Philology,

Associate Professor, the Department of Social and Humanitarian Sciences, Odesa State Agrarian University (65012, Odesa, 13 Panteleimonivska Str.); e-mail: sveteacher@ukr.net; orcid: <http://orcid.org/0000-0002-8288-0405>

Andrii Maiev

PhD in Public Administration,

Senior Lecturer, the Department of Social and Humanitarian Sciences, Odesa State Agrarian University (65012, Odesa, 13 Panteleimonivska Str.); e-mail: ua197307@ukr.net; orcid: <http://orcid.org/0000-0001-9333-2933>

The article is dedicated to the analysis of English language teaching, taking into account the experience of implementing interdisciplinary connections in English classes at agricultural universities. The relevance of the article stems from the necessity to explore the subject relations between humanitarian disciplines and the courses “Foreign Language” and “Business Foreign Language”. The article addresses the current issue of the possibilities for implementing the “Law on the Use of the English Language in Ukraine”.

In the scientific literature, there is a multitude of opinions regarding the definition of the term “interdisciplinary connections”, leading to a significant number of works dedicated to various aspects of interdisciplinary connections. When characterizing the main features of interdisciplinary connections, the authors

demonstrate the potential for reevaluating the process of teaching English in non-language higher educational institutions and highlight some advantages of implementing interdisciplinary connections, as observed in the process of teaching a foreign language to bachelor's and master's students at Odessa State Agrarian University. These advantages include increased motivation among the students and enhanced communicative interaction among participants in the educational process.

The incorporation of an interdisciplinary approach in the context of using the English language in contemporary settings can find application in the development of work programs, the creation of English language manuals and online textbooks, as well as in the formulation of methodological recommendations. In the context of modern educational policy, the teaching of foreign languages in non-language higher education institutions can be approached from the perspective of both formal and informal education. This approach is characterized by the interdisciplinary integration of the courses "Foreign Language" and "Business Foreign Language" with humanities courses such as "Philosophy and Social Ethics", "History of Ukrainian Statehood", and "Ukraine – European Union".

Keywords: *English language, higher education, interdisciplinary connections, non-linguistic institutions of higher education, sociocultural factor.*

REFERENCES

1. Baranovska, O.V. (2006). Mizhpredmetni zviazky u pidruchnyku dlia profilnoi shkoly: praktychna zorientovanist ta tekhnolohizatsiia [Interdisciplinary connections in a textbook for a specialized school: practical orientation and technology]. *Problemy suchasnogo pidruchnyka [Modern manual problems]*. Kyiv: Ped. Dumka, 6, pp. 17–26 [in Ukrainian].
2. Humenna, I.R., Nakhaieva, Y.M., Shatsky, V.V. (2021). Interdisciplinary approach to the formation of students' academic communicative competence in a medical institutions of higher education. *Medical Education*, (3), 87–91. DOI: <https://doi.org/10.11603/m.2414-5998.2021.3.12601> [in Ukrainian].
3. Kazakevych O.I. (2022). Formation of leadership competence of future marketologists in the process of interdisciplinary training. *Doctor's thesis*. Dnipro: Alfred Nobel University [in Ukrainian].
4. Kozolup, M.S. (2014). Mizhdystsyplinaryni pidkhid do formuvannia akademichnoi komunikatyvnoi kompetentsii u studentiv pryrodnychkykh spetsialnostei v universytetakh SShA [An interdisciplinary approach to the formation of academic communicative competence in students of natural sciences at US universities]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu [Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University]*. Series "Pedagogy. Social work", 30, pp. 60–63 [in Ukrainian].

5. Korostelova, Ye.Yu. (2021). Interdisciplinary links in the project activities of secondary school students as a basis for competence teaching of physics. *Doctor's thesis*. Kyiv: National Pedagogical Drahomanov University [in Ukrainian].
6. Mykytenko, N.O. (2011). Theory and Technologies of Forming Professional Foreign Language Competence of Prospective Specialists of Sciences. *Extended abstract of candidate's thesis*. Ternopil: Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University [in Ukrainian].
7. Levchenko, T.I. (2007). *Yevropeiska osvita: konverhentsiia ta dyverhentsiia [European education: convergence and divergence]*. Vinnitsa: Nova knyha [in Ukrainian].
8. Proekt Zakonu Ukrainy Pro zastosuvannia anhliiskoi movy v Ukraini: Proekt Zakonu Ukrainy of 13.07.2023, no. 9432-1 [On the use of the English language in Ukraine: Draft Law of Ukraine no. 9432-1 of 13.07.2023]. Available at: <http://ips.ligazakon.net/document/view/ji09534b?an=2> [Accessed 24 Aug. 2023] [in Ukrainian].
9. Rusalkina, L.G. (2019). Integration of professional and linguistic disciplines as a pedagogical condition of qualitative English-language professional training of future doctors. *Pedagogical almanac*, 42, pp. 136–142 [in Ukrainian].
10. Savchenko, O.Ya. (2017). Inter-curricula links as a resource for implementation of competency approach at the lessons of literary readings. *Ukrainian Pedagogical Journal*, 2, pp. 48–57 [in Ukrainian].
11. Syzenko, A., Diachkova, Ya. (2021). Criteria for the Selection of Speech Material for Teaching English for Specific Purposes to Public Administrators. *Teaching Languages at Higher Educational Establishments at the Present Stage. Intersubject Relations*, 39, pp. 97–110. DOI: <https://doi.org/10.26565/2073-4379-2021-39-07> [in Ukrainian].
12. Semenova, A.V. (Ed.). (2006). *Slovnyk-dovidnyk z profesiinoi pedahohiky [Dictionary-handbook of professional pedagogy]*. Odesa: Palmyra [in Ukrainian].
13. Telychko, T.V. (2021). Formation of professional competence of future teachers of preschool educational establishments on the basis of interdisciplinary approach. *Doctor's thesis*. Mukachevo: Mukachevo State University [in Ukrainian].
14. Teriaieva, L.A. (2015). Interdisciplinary links in the forming of methodical competence of future music teachers. *Educological discourse*, 2 (10), pp. 264–273 [in Ukrainian].
15. Tupchenko, V.V. (2013). Teaching foreign language as means of intercultural communication in higher school. *Spirituality of a personality: methodology, theory and practice*, 5, pp. 199–204 [in Ukrainian].

16. Fodor, K.Y. (2021). Formation of socio-cultural competence of future foreign language teachers on the basis of interdisciplinary approach. *Doctor's thesis*. Mukachevo: Mukachevo State University [in Ukrainian].
17. Simona Elisabeta, Catana. (2014). Coping with the Knowledge Society: an Interdisciplinary approach of teaching English in a technical university. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 128, pp. 158–163.
18. Clinton, Holding. (2009). *Integrating the disciplines: Successful interdisciplinary subjects*. Available at: http://gened.psu.edu/sites/default/files/docs/LOA20-InterdisciplinaryCourse_HowToGuide-Gooding.pdf [Accessed 24 Aug. 2023].
19. Newell, William H., Klein, Julie Thompson. (1997). Advancing Interdisciplinary Studies. *Handbook of the Undergraduate Curriculum: Comprehensive Guide to Purposes, Structures, Practices, and Change*. Jossey-Bass, pp. 3–22.

The article was received by the editors 20.09.2023.

The article was recommended for printing 24.10.2023.

In cites: Nasakina S., Maiev A. (2023). Intersubject connections in the focus of teaching English in higher education institutions. *Teaching languages at higher educational establishments at the present stage. Intersubject relations*. 43, pp. 71–85. DOI: <https://doi.org/10.26565/2073-4379-2023-43-05> [in Ukrainian]